

บันทึก

เรื่อง การตีความมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๕๕๑

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งมาโดยหนังสือที่ ฎ.๘๒๕๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในกรณีต่อไปนี้

กระทรวงคมนาคมรายงานว่ามีคนต่างด้าวที่เป็นเจ้าของเรือซึ่งมีขนาดตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งได้ลงทะเบียนและรับใบอนุญาตจากกรมเจ้าท่า ก่อนวันประกาศใช้พระราชบัญญัติ และได้รับผ่อนผันให้ทำการค้าในน่านน้ำไทยต่อไปได้อีกภายใน เดือนมิถุนายนที่กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาล ได้มาทำการโอนกรรมสิทธิ์เรือให้แก่บุตรของตนซึ่งมีสัญชาติไทย ตามกฎหมายเป็นจำนวนมาก และบางรายก็ปรากฏว่าได้โอนให้แก่บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะมี อายุเพียง ๒ ปีก็มี เมื่อโอนให้แล้วก็นำเรือนั้นมาจดทะเบียนเป็นเรือไทยเพื่อประโยชน์จะทำการค้าใน น่านน้ำไทยได้ตลอดไปในเมื่อพ้นกำหนดบทเฉพาะกาล โดยคนต่างด้าวผู้นั้นยังคงดำเนินการค้าใน น่านน้ำไทยแทนตัวผู้รับโอนซึ่งมีสัญชาติไทยอยู่ต่อไปตามเดิม ซึ่งเป็นวิธีการกระทำเพื่อหลีกเลี่ยง อำนาจของกฎหมาย การกระทำดังกล่าวแล้วนี้กำลังทวีมากขึ้นและไม่มีทางควบคุมได้

กระทรวงคมนาคมเห็นว่า ความในบทบัญญัติมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติเรือ ไทย พุทธศักราช ๒๕๕๑^๑ อาจคลุมถึงปัญหาเรื่องการควบคุมมิให้คนต่างด้าวเช่า หรือรับเอาเรือนั้นไป ทำการค้าในน่านน้ำไทย แต่ยังสงสัยข้อความที่ว่า “รับเอาไปโดยประการอื่น” ในมาตรานี้ จะกินความ ไปถึงการที่คนต่างด้าวซึ่งเป็นบิดาหรือผู้แทนโดยชอบธรรมตามกฎหมายของบุตรซึ่งมีสัญชาติไทย ดำเนินการเป็นตัวแทนบุตรของตนทำการค้าในน่านน้ำไทยดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น จะถือว่ารับเอา ไปทำการค้าในน่านน้ำไทยด้วยหรือไม่ และใครขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความหมายอธิบาย ความในเรื่องนี้ให้ชัดเจน เพื่อจักได้ดำเนินการมิให้คนต่างด้าวหลีกเลี่ยงกฎหมายในเรื่องนี้ต่อไป ถ้า ความหมายตามที่กระทรวงคมนาคมเข้าใจนั้นกินความไม่ถึง ก็จะได้รับพิจารณาแก้ไขกฎหมายต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการร่างกฎหมายชุดที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหา เรื่องนี้แล้ว ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

มาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นบทว่าด้วยการโอน

ส่งพร้อมกับหนังสือที่ ๓๕๕๒/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

^๑ มาตรา ๔๘ ห้ามมิให้บุคคลผู้ไม่ตองด้วยลักษณะที่จะถือกรรมสิทธิ์เรือไทยได้ตามมาตรา ๗ เช่า หรือรับเอาไปโดยประการอื่น ซึ่งเรือไทยมีขนาดตามมาตรา ๘ สำหรับการค้าในน่านน้ำไทยที่จดทะเบียนตาม พระราชบัญญัตินี้ และเอาไปทำการค้าในน่านน้ำไทย

กรรมสิทธิ์หรือความครอบครองเรือไทย (รวมทั้งการเช่าด้วย) ส่วนการถือกรรมสิทธิ์เรือนั้น มาตรา ๗ ได้บัญญัติห้ามไว้แล้วสำหรับบุคคลผู้ไม่ต้องด้วยลักษณะที่จะถือกรรมสิทธิ์ (ความจริง หมายถึงคนต่างด้าว) มาตรา ๔๘ มุ่งบัญญัติต่อไปอีกชั้นหนึ่ง คือ ห้ามการครอบครองโดยวิธีเช่าหรือ โดยประการอื่น

แต่มาตรา ๗ ไม่เกี่ยวกับการที่คนต่างด้าวเอาเรือไทยไปจัดหาผลประโยชน์ซึ่งอาจ จัดทำไปในฐานะเป็นตัวแทน ลูกจ้าง ฯลฯ ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองเรือที่เป็นไทยก็ได้

ในส่วนปัญหาที่กระทรวงคมนาคมหาหรือมานั้น กรรมการร่างกฎหมายเห็นว่า เว้นเสียแต่การโอนจะพึงเพิกถอนเสียได้เพราะเป็นโมฆะตามความในมาตรา ๑๑๘ แห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว บิดา (คนต่างด้าว) อาจเอาเรือของบุตรที่ได้จดทะเบียนเป็นเรือไทย เพราะบุตรมีสัญชาติไทย ไปจัดหาผลประโยชน์ได้ ยิ่งกว่านั้นอาจกล่าวได้ว่า บิดามีความผูกพันตาม กฎหมายแพ่งในอันที่จะต้องจัดการทรัพย์สินของบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (ประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔๓, ๑๕๔๕) เสียด้วยซ้ำไป ในกรณีเช่นนั้นจึงกล่าวไม่ได้ว่า บิดาได้ รับเอาไป โดยประการอื่น ซึ่งเรือไทย

(ลงชื่อ) เตือน บุนนาค

(นายเตือน บุนนาค)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤศจิกายน ๒๔๘๔